

Napomene uz finansijske izvještaje 31.12.2024

1. Osnovni podaci o društvu

Akcionarsko društvo za osiguranje GRAWE, Banja Luka (u daljem tekstu: Društvo) registrovano je u Osnovnom sudu u Banjoj Luci 15. oktobra 2001. godine pod brojem uloška 4-2-00, a na osnovu Rješenja Ministarstva finansija Republike Srpske o izdavanju dozvole za obavljanje poslova osiguranja života broj 04-2740 od 06. jula 2001. godine. Rješenjem istog Ministarstva br. 04-4455/08 od 10. juna 2003. godine, Društvo je dobilo dozvolu za obavljanje poslova ostalih osiguranja.

Rješenjem Osnovnog suda u Banjoj Luci dana 30. oktobra 2007. godine upisano je u sudski registar usklađivanje Društva sa odredbama Zakona o društvima za osiguranje („Službeni glasnik RS”, broj 17/05), a u skladu sa rješenjem Agencije za osiguranje Republike Srpske br. 05-128-1/07 i br. 05-128-2/07 od 06. avgusta 2007. godine kojim je Društvo dobilo dozvolu za obavljanje poslova:

- životnih osiguranja iz člana 49. stav 2. tačka d) Zakona o društvima za osiguranje;
- neživotnih osiguranja iz člana 49. stav 2. tačka b) istog zakona;

Sjedište Društva je u Banjoj Luci, ul. I Krajiškog korpusa br. 39.

Matični broj Društva je: 1949039, a JIB je 4400887090001.

Rješenjem Osnovnog suda u Banjoj Luci dana 08. januara 2020. broj: 057-0-Reg-19-002822, u registar poslovnih subjekata upisuje se statusna promjena - spajanje uz pripajanje Akcionarskog društva za osiguranje "Atos osiguranje" a.d. Bijeljina, sa sjedištem na adresi Ulica Filipa Višnjića broj 118, Bijeljina, društvu sticaocu Akcionarskom društvu za osiguranje "Grawe" Banja Luka, sa sjedištem na adresi Ulica I Krajiškog korpusa broj 39, Banja Luka, te povećanje osnovnog kapitala. Sva prava, imovina i obaveze "Atos osiguranje" a.d. Bijeljina, kao društva prestalog, pripajanjem prelaze na Akcionarsko društvo za osiguranje "Grawe" Banja Luka, kao društvo sticaoca.

Društvo je u toku 2024. godine na osnovu prosječnog broja zaposlenih po osnovu stanja na kraju mjeseca zapošljavalo 96 radnika (u toku 2023. godine 97 radnika).

Prema Rješenjima Agencije za osiguranje Republike Srpske, na dan 31. decembar 2024. godine lica na značajnom položaju Društva su:

Upravni odbor:

Marko Mikić, Predsjednik
Othmar Ederer, Član
Georg Schneider, Član

Izvršni odbor:

Veselin Petković, Generalni direktor
Ognjen Paštar, izvršni direktor/član
Dijana Vulić, Izvršni direktor/član

Odbor za reviziju:

Jasminka Turbo, Predsjednik
Dragica Đilas, Član
Tibor Florijan, Član

2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja

Izjava o usaglašenosti

Priloženi finansijski izvještaji predstavljaju godišnje finansijske izvještaje Društva i sastavljeni su u skladu sa važećim Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske (Sl. glasnik RS br. 94/15, 78/20) i zakonskom regulativom propisanom od strane Agencije za osiguranje Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje društava za osiguranje.

Prezentacija finansijskih izvještaja

Pravna lica finansijske izvještaje sastavljaju i prezentuju za poslovnu godinu i to za period od 1. januara do 31. decembra tekuće godine sa uporednim podacima za prethodnu godinu. Finansijski izvještaji su iskazani u konvertibilnim markama (KM), osim ukoliko nije drugačije navedeno.

Računovodstveni metod

Finansijski izvještaji su sastavljeni po metodu prvobitne nabavne vrijednosti, osim ukoliko MSFI ne zahtijevaju drugačiji osnov vrednovanja na način opisan u primjenjenim računovodstvenim politikama.

Uporedni finansijske informacije

Društvo svoje finansijske izvještaje sastavlja i prezentuju za poslovnu godinu i to za period od 1. januara do 31. decembra tekuće godine sa uporedivim podacima za prethodnu godinu.

Načelo stalnosti poslovanja

Finansijski izvještaji Društva sastavljeni su na osnovu načela stalnosti poslovanja.

Uticaj i primjena novih i revidiranih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS")

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sledeći standardi i izmjene postojećih standarda, su u primjeni:

- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ dopuna klasifikacije dugoročnih i kratkoročnih obaveza (1. januar 2024. godine);
- MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ dopuna kratkoročne obaveze i kovenante (1. januar 2024. godine);
- MRS 7 „Izvještaj o tokovima gotovine“ i MSFI 7 „Finansijski instrumenti – Objelodanjivanja“ – Dopune aranžmani finansiranja od strane dobavljača (1. januar 2024. godine);
- MSFI 16 „Lizing“ – Dopuna obaveza po osnovu najma u transakcijama prodaje i povratnog lizinga (1. januar 2024. godine).

Usvajanje spomenutih novih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, nije vodilo nikakvim materijalnim promjenama u finansijskim izvještajima Društva.

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći Standardi i izmjene postojećih Standarda, kao i nova tumačenja su bili izdati, ali nisu postali efektivni:

- MRS 21 „Efekti promjene deviznih kurseva“ – nedostatak razmjenjivosti (1. januar 2025. godine);
- MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ MSFI 7 „Finansijski instrumenti – Objelodanjivanja“ (1. januar 2026. godine);
- MSFI 18 „Prezentacije i objelodanjivanja u finansijskim izvještajima“ (1. januar 2027. godine).

Rukovodstvo Društva je izabralo da ne usvoji ove nove Standarde i izmjene postojećih Standarda prije nego oni stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih Standarda i izmjena postojećih Standarda neće imati materijalan uticaj na finansijske izvještaje Društva u periodu inicijalne primjene.

3. Pregled značajnih računovodstvenih politika

Prihodi i rashodi

Prihodi od premije osiguranja

Prihodi se iskazuju po fakturiranoj premiji. Iskazuju se na dan dospjeća premije, a u zavisnosti od načina plaćanja i glavnog dospjeća premije umanjuju se za prenosnu premiju. Visina premije utvrđena je tarifom premije prema vrstama osiguranja. Otpisi potraživanja za premiju osiguranja, usljed raskida ili kapitalizacije Ugovora o osiguranju su evidentirani na rashodima.

Premija se sastoji od funkcionalne premije i režijskog dodatka. Funkcionalnu premiju čine tehnička premija i režijski dodatak. Režijski dodatak se koristi za pokriće troškova sprovođenja osiguranja. Maksimalnu stopu režijskog dodatka utvrđuje organ određen statutom Društva. Društvo ne izdvaja sredstva preventive, budući da Pravilnikom o maksimalnim stopama režijskog dodatka i Pravilnikom o preventivi nije propisano da će se iz bruto premije izdvajati sredstva za preventivu.

Prihodi se prilikom sačinjavanja finansijskih izvještaja koriguju za prenijetu prenosnu premiju (povećanje) i umanjuju za prenosnu premiju za tekuću godinu. Obračun prenosne premije vršen je pojedinačno po polisi. Obračun je izvršen primjenom metode „pro rata temporis“, sa tačnim vremenskim razgraničenjem, srazmjerno trajanju osiguranja, za pokriće budućih obaveza Društva. Prenosna premija osiguranja života je uključena u matematičku rezervu životnih osiguranja.

Prihod po osnovu kamata

Prihod po osnovu kamata odnose se na obračunate kamate na date kredite, kamate na obveznice i na sredstva deponovana u banci za pokriće 50% garantnog fonda i tehničkih rezervi.

Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose

Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose predstavljaju rezervisanja za matematičku rezervu i rezervu za učešće u dobiti osiguranja života.

Rashodi naknada šteta i ugovorenih iznosa osiguranja

Rashodi naknada šteta i ugovorenih iznosa osiguranja predstavljaju rashode za isplatu šteta i ugovorenih iznosa koji se utvrđuju na osnovu ugovora, akata poslovne politike, odnosno opštih akata Društva. Ovi rashodi uključuju i troškove nastale angažovanjem vještaka za procjenu šteta životnih i neživotnih osiguranja.

Rashodi po osnovu premije reosiguranja

Rashodi po osnovu premije reosiguranja predstavljaju rashode reosiguranja rizika kod Bosna RE sa kojim je Društvo sklopilo ugovore o reosiguranju.

Prihodi po osnovu provizija reosiguranja predstavljaju provizije koje Društvo naplaćuje od Bosna RE kod koga reosigurava svoj portfelj.

Troškovi sprovođenja osiguranja

Troškovi sprovođenja osiguranja predstavljaju rashode za obavljanje djelatnosti osiguranja. Podijeljeni su na troškove pribave i troškove uprave. Troškovi pribave uključuju sve direktne troškove koji nastaju kod zaključivanja ugovora o osiguranju, kao što su troškovi zaposlenih u prodaji, troškovi provizija. Troškovi uprave predstavljaju troškove sprovođenja osiguranja koji nisu direktno povezani sa zaključenjem ugovora o osiguranju.

Društvo vrši razgraničenja troškova sprovođenja osiguranja za neživotna osiguranja. Razgraničenja se odnose na troškove pribave, dok ostali troškovi sprovođenja, kao i troškovi sprovođenja kod životnih osiguranja u cijelosti padaju na teret tekuće godine.

Matematičke rezerve

Obračun matematičke rezerve osiguranja života izvršen je primjenom aktuarskih načela i principa osiguranja života i to primjenom:

- Bruto (Cilmerove) prospektivne metode za sva aktivna osiguranja života.
- Neto prospektivne metode za sva redukovana (kapitalizovana) osiguranja života i svih osiguranja kod kojih je prestala obaveza plaćanja premije osiguranja života.

Pripadajuća dobit osiguranja života predstavlja iznose na koje osiguranici imaju pravo po osnovu učešća u dobiti iz ugovora o osiguranju života.

Rezervisane štete

Rezervisane štete obrazuju se u visini procijenjenog iznosa obaveza za nastale prijavljene, a neriješene štete, kao i za nastale neprijavljene štete u tekućem obračunskom periodu.

Rezervisanje sredstava za nastale prijavljene, a nelikvidirane štete

Rezervisane štete predstavljaju ukupan iznos obaveze koje su, prema razumnoj procjeni napravljenoj na osnovu objektivnih faktora.

Rezervisanja sredstava za nastale prijavljene, a nelikvidirane štete vrše se na osnovu procjene iznosa svake pojedinačne štete osim za štete za koje, na osnovu raspoložive dokumentacije, nije moguće izvršiti takvu procjenu, a za koje se rezervacija utvrđuje na osnovu prosječno likvidirane štete u odnosnoj vrsti osiguranja.

Štete u sporu rezervišu se u iznosu za koji se očekuje da bi mogao biti utvrđen od strane suda.

Rezervisanja za indirektno troškove obrade šteta iznosi 0,54%, za životna osiguranja i 3,04% za neživotna osiguranja od zbira rezervi za prijavljene štete i rezerve za nastale neprijavljene štete.

Rezervisanja za nastale neprijavljene štete

Rezervisanje sredstava za nastale, a neprijavljene štete radi se primjenom metode ulančanih ljestvica, tj. Chain Ladder Method za neživotna osiguranja. Ova metoda se koristi za obračun rezervacije sredstava za nastale neprijavljene štete na kraju poslovne godine, dok na kraju obračunskog perioda kraćeg od godinu dana ovaj iznos ne može biti manji od iznosa rezervi za nastale neprijavljene štete koji je utvrđen na kraju prethodne godine.

Rezervisanje sredstava za nastale a neprijavljene štete radi se primjenom paušalne metode za dodatna osiguranja uz osiguranje života.

Troškovi tekućeg održavanja i opravki

Troškovi tekućeg održavanja i opravki osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja iskazani su u izvještaju o dobitku i gubitku (bilansu uspjeha) u stvarno nastalom iznosu.

Preračunavanje strane valute

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u KM po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene.

Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan Bilansa stanja preračunati su u KM po zvaničnom kursu utvrđenom za taj dan.

Nemonetarne stavke koje se vrednuju po principu istorijskog troška izraženog u stranoj valuti preračunate su po istorijskom kursu važećem na dan inicijalne transakcije.

Zvanični kursevi za EUR primijenjeni za preračun deviznih pozicija Bilansa stanja u KM su bili sljedeći:

Valuta	31.12.2024.	31.12.2023.
EUR	1,95583	1,95583

Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti, odnosno po cijeni koštanja za sredstva izrađena u sopstvenoj režiji. Nabavnu vrijednost čini fakturna vrijednost uvećana za sve troškove koje se mogu direktno pripisati dovođenju ovih sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti.

Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema vrednuju se po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za kumuliranu ispravku vrijednosti po osnovu amortizacije i za eventualne akumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme se izračunava primjenom linearne metode u toku procijenjenog korisnog vijeka upotrebe sredstava, uz primjenu sljedećih stopa:

Naziv	stope %
Poslovni prostor	1,30%
Kancelarijski namještaj	11,00%
Kancelarijske mašine	14,29%
Kompjuterska oprema	20,00%
Oprema za tehnički pregled	16,67 %
Ostala oprema	20,00%
Softver	20,00%
Službena vozila	14,29%

Obračun amortizacije počinje od narednog mjeseca u odnosu na mjesec u kojem je sredstvo stavljeno u upotrebu. Amortizacione stope se preispituju svake godine radi obračuna amortizacije koja odražava stvarni utrošak ovih sredstava u toku poslovanja i preostali namjeravani vijek njihovog korišćenja.

Sredstvo se isknjižava iz evidencije u momentu otuđenja ili ukoliko se ne očekuju buduće ekonomske koristi od upotrebe tog sredstva. Dobici ili gubici po osnovu prodaje ili otpisa sredstva (kao razlika između neto prodajne vrijednosti i knjigovodstvene vrijednosti) priznaju se u bilansu uspjeha odgovarajućeg perioda.

Investicione nekretnine

Nekretnine koje se ne koriste za potrebe redovnog poslovanja i obavljanja djelatnosti, već se drže radi ostvarivanja prihoda od izdavanja ili radi uvećanja vrijednosti, klasifikuju se kao investicione nekretnine. Početno se priznaju po nabavnoj vrijednosti koja se sastoji od nabavne cijene uvećane za zavisne troškove nabavke.

Nakon početnog priznavanja, investicione nekretnine se vrednuju po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za kumuliranu ispravku vrijednosti po osnovu amortizacije i za eventualne akumulirane gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti.

Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan svakog Bilansa stanja, Društvo preispituje knjigovodstvenu vrijednost svoje materijalne i nematerijalne imovine da bi utvrdilo da li postoje indikacije da je došlo do gubitka po osnovu umanjenja vrijednosti imovine. Ukoliko takve indikacije postoje, procjenjuje se nadoknativi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak. Ako nije moguće procijeniti nadoknativi iznos pojedinog sredstva, Društvo procjenjuje nadoknativi iznos jedinice koja generiše novac, a kojoj to sredstvo pripada.

Nadoknativa vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca za rizike specifične za to sredstvo. Ako je procijenjen nadoknativi iznos sredstva (ili jedinice koja generiše novac) manji od knjigovodstvene vrijednosti, onda se knjigovodstvena vrijednost tog sredstva umanjuje do nadoknativog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod, osim ako sredstvo prethodno nije bilo predmet revalorizacije. U tom slučaju dio gubitka, do iznosa revalorizacije, priznaje se u okviru promjena na kapitalu.

Zakupi

Društvo kao korisnik zakupa

Društvo koristi definiciju lizinga iz MSFi 16.

Društvo kao korisnik lizinga ne primjenjuje smjernice MSFI16 ako su u pitanju:

- Kratkoročni ugovori o zakupu, ugovori o zakupu na period od 12 mjeseci i kraće
- Ugovori o zakupu male vrijednosti, manje od 5.000 KM

Sva plaćanja koja se odnose na kratkoročne zakupe čiji je predmet imovina male vrijednosti priznaju se kao rashod perioda na koji se odnosi.

Trošak amortizacije imovine koja je predmet zakupa prikazuje se odvojeno kao poslovni rashod, a trošak kamate odvojeno kao finansijski rashod

Za diskontovawe lizinga plaćanja, MSFI 16 ukazuje na primjenu inkrementalne kamatne stope nefinansijskih organizacija koju propisuje Centralna banka BiH.

Društvo imovinu koja je predmet lizinga prezentuje u finansijskim izvještajima odvojeno od ostale imovine.

Početno priznavanje obaveze po osnovu zakupa, Društvo vrši na prvi dan trajanja lizinga u visini sadašnje vrijednosti (diskontovane vrijednosti) svih plaćanja u vezi sa lizingoom koja nisu izmirenana taj dan.

Društvo kao davalac zakupa

Društvo kao davalac zakupa priznaje prihode od zakupa tokom ugovorenog perioda po linearnom metodu. Amortizacija imovine koja je predmet zakupa i priznavanje rashoda po tom osnovu su opisana u politici Nekretnine, postrojenja i oprema.

Finansijski instrumenti

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Finansijska imovina i finansijske obaveze se priznaju kada Društvo postane ugovorna strana u ugovoru vezanom za finansijske instrumente.

Finansijska sredstva uključuju dugoročne finansijske plasmane, potraživanja i kratkoročne finansijske plasmane, gotovinu i gotovinske ekvivalente. Društvo klasifikuje finansijska sredstva u neku od sljedećih kategorija: sredstva po fer vrijednosti kroz Bilans uspjeha, sredstva koje se drže do dospelja, krediti (zajmovi) i potraživanja i sredstva raspoloživa za prodaju.

Klasifikacija zavisi od prirode i svrhe finansijskih sredstava i utvrđuje se u trenutku inicijalnog priznavanja.

Finansijske obaveze uključuju dugoročne finansijske obaveze, kratkoročne finansijske obaveze, obaveze iz poslovanja i ostale kratkoročne obaveze. Društvo klasifikuje finansijske obaveze u dvije kategorije: obaveze po fer vrijednosti kroz Bilans uspjeha i ostale finansijske obaveze.

Metod efektivne kamate

Metod efektivne kamate je metod izračunavanja amortizovane vrijednosti finansijskog sredstva ili finansijske obaveze i raspodjele prihoda i rashoda od kamate tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskontuje buduće gotovinske isplate ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta ili, gdje je prikladno, tokom kraćeg perioda na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz Bilans uspjeha.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se novac u blagajni, sredstva na tekućim i deviznim računima, kao i depoziti po viđenju i oročeni depoziti u KM i u stranim valutama.

Kredit (zajmovi) i potraživanja

Potraživanja od kupaca, krediti (zajmovi) i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti (zajmovi) i potraživanja. Krediti (zajmovi) i potraživanja vrednuju se po amortizovanoj vrijednosti, primjenom metode efektivne kamate, umanjenoj za umanjenje vrijednosti po osnovu obezvređenja. Prihod od kamate se priznaje primjenom metoda efektivne kamate, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje priznavanje prihoda od kamate ne bi bilo materijalno značajno.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivativna sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana kao finansijska sredstva naznačena po fer vrijednosti kroz Bilans uspjeha, investicije koje se drže do dospelja i krediti (zajmovi) i potraživanja. Nakon početnog priznavanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju priznaju se po njihovoj fer vrijednosti. Dobici ili gubici nastali po osnovu promjene fer vrijednosti priznaju se u okviru promjena na kapitalu, na računima nerealizovanih dobitaka i gubitaka po osnovu hartija od vrijednosti. U slučaju prodaje finansijskog sredstva raspoloživog za prodaju ili trajnog umanjenja vrijednosti, kumulativni dobitak ili gubitak, prethodno priznat u okviru kapitala, prenosi se na prihode i rashode perioda. Fer vrijednost finansijskih sredstava se u načelu utvrđuje prema tržišnoj vrijednosti ostvarenoj na Banjalučkoj berzi na dan Bilansa stanja. Za sredstva za koja ne postoji aktivno tržište, fer vrijednost se utvrđuje korišćenjem tehnika procjene. Tehnike procjene obuhvataju korišćenje posljednjih nezavisnih tržišnih transakcija između obavještenih, voljnih strana, ako su dostupne, poređenje sa aktuelnom fer vrijednošću drugog instrumenta koji je u značajnoj mjeri isti i analizu diskontovanog toka gotovine.

Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava

Na dan svakog Bilansa stanja Društvo procjenjuje da li postoje objektivni dokazi da je došlo do umanjenja vrijednosti imovine finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava (osim sredstava iskazanih po fer vrijednosti kroz Bilans uspjeha). Obezvređenje finansijskih sredstava se vrši kada postoje objektivni dokazi da su, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijskog sredstva, procijenjeni budući novčani tokovi sredstava izmjenjeni.

Obezvređenje (ispravka vrijednosti) potraživanja vrši se indirektno za iznos dospjelih potraživanja koja nisu naplaćena u određenom periodu od datuma dospelja za plaćanje, a direktno ako je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana. Promjene na računu ispravke vrijednosti potraživanja evidentiraju se u korist ili na teret Bilansa uspjeha. Naplata otpisanih potraživanja knjiži se u bilans uspjeha kao ostali prihod. Ispravka potraživanja se vrši u skladu sa propisima Agencije za osiguranje Republike Srpske.

Obezvređenje akcija, klasifikovanih kao finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, koje se ne kotiraju na Banjalučkoj berzi vrši se u slučaju značajnog ili dugotrajnog pada fer vrijednosti posmatrane akcije ispod njene knjigovodstvene vrijednosti. Prethodno priznati rashodi obezvređenja po ovom osnovu se ne ukidaju kroz Bilans uspjeha. Svako naknadno povećanje fer vrijednosti se priznaje direktno u okviru kapitala.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući obaveze po kreditima, inicijalno se priznaju po fer vrijednosti primljenih sredstava, umanjenoj za troškove transakcije.

Nakon početnog priznavanja, ostale finansijske obaveze se vrednuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metoda efektivne kamate. Trošak po osnovu kamata se priznaje u Bilansu uspjeha obračunskog perioda.

Porezi

Tekući porez

Porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa propisima o oporezivanju Republike Srpske. Konačni iznos obaveze poreza na dobitak utvrđuje se primjenom poreske stope od 10% na poresku osnovicu utvrđenu u poreskom bilansu Društva. Poreska osnovica prikazana u poreskom bilansu uključuje dobitak prikazan u zvaničnom Bilansu uspjeha koji se koriguje za razlike koje su definisane propisima o oporezivanju Republike Srpske. Republički propisi ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od 5 godina.

Odloženi porez

Odloženi porez na dobitak se obračunava korišćenjem metode utvrđivanja obaveza prema Bilansu stanja, za privremene razlike proizašle između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i obaveza u finansijskim izvještajima i njihove odgovarajuće poreske osnovice korišćene u izračunavanju oporezivog dobitka. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike, dok se odložena poreska sredstva priznaju u mjeri u kojoj je vjerovatno da će oporezivi dobici biti raspoloživi za korišćenje odbitnih privremenih razlika.

Odloženi porez se obračunava po poreskim stopama za koje se očekuje da će se primjenjivati u periodu kada se sredstvo realizuje ili obaveza izmiruje. Odloženi porez se knjiži na teret ili u korist Bilansa uspjeha, osim kada se odnosi na pozicije koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, i u tom slučaju se odloženi porez takođe raspoređuje u okviru kapitala.

Primanja zaposlenih

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj, Društvo je u obavezi da plaća doprinose fondovima kojima se obezbjeđuje socijalna sigurnost zaposlenih. Društvo je, takođe, obavezno da od bruto plata zaposlenih obustavi doprinose i da ih, u ime zaposlenih, uplati tim fondovima. Doprinosi na teret zaposlenog se knjiže na teret rashoda perioda na koji se odnose. Društvo nije uključeno u druge oblike penzijskih planova i nema nikakvih obaveza po ovim osnovama.

4. Značajne računovodstvene procjene

Sastavljanje finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Društva da vrši procjene i koristi pretpostavke koje mogu da imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, tekućim i očekivanim uslovima poslovanja i ostalim raspoloživim informacijama na dan sastavljanja finansijskih izvještaja. Stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

Najznačajnija područja koja od rukovodstva zahtijevaju vršenje procjene i korišćenje pretpostavki predstavljena su u daljem tekstu:

a) Korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme

Društvo procjenjuje preostali korisni vijek nekretnina, postrojenja i opreme na kraju svake poslovne godine. Procjena korisnog vijeka nekretnina, postrojenja i opreme je zasnovana na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora.

Ukoliko se sadašnja procjena razlikuje od prethodnih procjena, promjene u poslovnim knjigama Društva se evidentiraju u skladu sa MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“. Ove procjene mogu da imaju materijalno značajan efekat na knjigovodstvenu vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme kao i na iznos amortizacije tekućeg obračunskog perioda.

b) Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan Bilansa stanja, Društvo vrši pregled knjigovodstvene vrijednosti materijalne i nematerijalne imovine i procjenjuje da li postoje indikacije za umanjenje vrijednosti nekog sredstva. Prilikom procjenjivanja umanjenja vrijednosti, sredstva koja gotovinske tokove ne generišu nezavisno dodjeljuju se odgovarajućoj jedinici koja generiše novac. Naknadne promjene u dodjeljivanju jedinici koja generiše novac ili u vremenu novčanih tokova mogu da utiču na knjigovodstvenu vrijednost odnosno imovine.

c) Ispravka vrijednosti potraživanja

Ispravka vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja se vrši na osnovu procijenjenih gubitaka usljed nemogućnosti kupaca da ispune svoje obaveze. Procjena rukovodstva je zasnovana na starosnoj analizi potraživanja od kupaca, istorijskim otpisima, kreditnoj sposobnosti kupaca i promjenama u postojećim uslovima prodaje. Ovo uključuje i pretpostavke o budućem ponašanju kupaca i očekivanoj budućoj naplati. Promjene u uslovima poslovanja, djelatnosti ili okolnosti vezani za određene kupce mogu da imaju za posljedicu korekciju ispravke vrijednosti sumnjivih i spornih potraživanja objelodanjene u priloženim finansijskim izvještajima.

d) Matematičke rezerve

Društvo vrši obračun matematičkih rezervi osiguranja života primjenom aktuarskih načela i principa osiguranja života i to primjenom:

- Bruto (Cilmerove) prospektivne metode za sva aktivna osiguranja života.
- Neto prospektivne metode za sva redukovana (kapitalizovana) osiguranja života i sva osiguranja kod kojih je prestala obaveza plaćanja premije osiguranja života.

Pripadajuća dobit osiguranja života predstavlja iznose na koje osiguranici imaju pravo po osnovu učešća u dobiti iz ugovora o osiguranju života.

5. Prihodi od premija i provizija osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja

Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja	2024. u KM	2023. u KM
<i>Prihodi od premije životnih osiguranja</i>		
Prihod od premije osiguranja život	26.643.772	25.877.457
Prihod od dodatka za troškove zaključenja ugovora	37.605	36.325
Promjena prenosne premije osiguranja života	(83.913)	(141.880)
Promjena prenosne premije – nezgoda	(7.166)	(1.993)
Prihod od provizije iz reosiguranja – nezgoda	260.109	251.687
Prihod od provizije iz reosiguranja – život	115.847	114.272
Prihod od provizije iz dobitka iz reosiguranja	64.049	86.611
	27.030.303	26.222.479
<i>Prihodi po osnovu učešća saosiguranja i reosiguranja u naknadi šteta životnog osiguranja</i>		
Prihod od udjela u štetama iz reosiguranja nezgoda	356.778	337.052
Prihod od udjela u štetama iz reosiguranja – život	261.020	235.656
	617.798	572.708
<i>Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja životnih osiguranja, reosiguranja i retrocesija</i>		
Prihod od smanjenja rezervisanja štete – nezgoda	71.210	189.049
	71.210	189.049
Drugi poslovni prihodi po osnovu životnog osiguranja	309.465	320.302
Ukupno prihodi od premija i provizija osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja:	28.028.776	27.304.538

6. Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja i reosiguranja neživotnih osiguranja

Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja i reosiguranja neživotnih osiguranja	2024. u KM	2023. u KM
Prihod od premije osiguranja – osiguranje imovine	14.294.466	13.083.833
Promjena prenosne premije – neživotna osiguranja	(517.532)	(1.054.499)
Prihod od premije saosiguranja	54.679	31.327
Ukupno prihodi od premije osiguranja, saosiguranja i reosiguranja neživotnih osiguranja:	13.831.613	12.060.661

7. Prihodi po osnovu učešća saosiguranja, reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotnih osiguranja

Prihodi po osnovu učešća saosiguranja, reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotnih osiguranja	2024. u KM	2023. u KM
Prihodi po osnovu učešća reosiguranja u naknadi šteta neživotnih osiguranja	162.853	1.115.059
Ukupno prihodi po osnovu učešća saosiguranja, reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotnih osiguranja:	162.853	1.115.059

8. Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja

Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja	2024. u KM	2023. u KM
Prihodi od smanjenja rezervisanih šteta neživotnih osiguranja	156.167	787.127
Ukupno prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja:	156.167	787.127

9. Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose

Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose	2024. u KM	2023. u KM
Izdavanja za matematičku rezervu	9.987.233	8.399.303
Izdavanja za učešće u dobiti	395.800	173.193
Rezervisani udio u dobiti	147.343	137.025
Zaštitni fond	53.469	55.380
Ostale naknade	656.630	593.982
Ukupno rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose:	11.240.475	9.358.883

Ostale naknade u 2024. godini u iznosu od 656.630KM (u 2023. godini u iznosu od 593.982 KM) odnose se na naknadu za nadzor u iznosu od 449.924 KM, protivgradnu naknadu u iznosu od 127.469 KM, doprinos za šume u iznosu od 35.691 KM, biro zelene karte u iznosu od 30.618 KM i protivpožarnu naknadu u iznosu od 12.928 KM.

10. Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja

Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja	2024. u KM	2023. u KM
Naknade šteta, ugovorenih iznosa i udjela u štetama životnih osiguranja	14.686.928	15.384.545
Ukupno naknade šteta, ugovorenih iznosa i udjela u štetama životnih osiguranja	14.686.928	15.384.545
<i>Rashodi po osnovu premija i provizija saosiguranja, reosiguranja, i retrocesija - životno osiguranje</i>		
Rashodi po osnovu premija reosiguranja- nezgoda	819.537	794.901
Rashodi po osnovu premija reosiguranja – život	477.069	472.874
Promjena prenosne premije - reosiguranje nezgoda	(3.464)	(8.988)
Promjena prenosne premije - reosiguranje život	(2.104)	(38)
	1.291.038	1.258.749
Ukupno naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja:	15.977.966	16.643.294

11. Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja

Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja	2024. u KM	2023. u KM
Naknade šteta, ugovorenih iznosa i udjela u štetama neživotnih osiguranja	5.655.506	6.596.286
Rashodi po osnovu premija reosiguranja	477.128	460.178
Rashodi po osnovu premija reosiguranja- zelena karta	201.909	140.913
Promjena prenosne premije - udio reosiguranja	12.866	(24.971)
Rashodi saosiguranja	4.367	1.567
Ukupno naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja:	6.351.776	7.173.973

12. Troškovi sprovođenja osiguranja

12.1. Troškovi amortizacije i rezervisanja

Troškovi amortizacije i rezervisanja	2024. u KM	2023. u KM
Trošak amortizacije nematerijalne imovine	32.568	22.286
Trošak amortizacije materijalne imovine	353.696	351.448
Trošak amortizacije – imovina sa pravom korištenja	155.524	170.396
Rezervisanja za otpremnine	19.367	13.739
Rezervisanja za jubilarne nagrade	9.639	952
Ukupno troškovi amortizacije i rezervisanja:	570.794	558.821

12.2. Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi

Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi	2024. u KM	2023. u KM
<i>Troškovi provizija</i>		
Prva provizija – život	1.812.547	1.827.289
Sljedeća provizija – život	992.502	1.139.603
Superprovizija – život	115.252	90.143
Prva provizija – imovina	643.106	512.852
Provizija na obračun premije	2.150	9.114
Sljedeća provizija- imovina	20.323	13.219
	3.585.880	3.592.220
<i>Nematerijalni troškovi</i>		
Troškovi reprezentacije	110.482	121.804
Troškovi premije osiguranja	21.504	21.426
Troškovi platnog prometa i drugih bankarskih sluga	38.765	42.836
Troškovi neproizvodnih usluga	1.331.415	1.448.435
Ostali nematerijalni troškovi	447.034	421.017
	1.949.200	2.055.518
<i>Troškovi proizvodnih usluga, reklame i propaganda</i>		
Troškovi zakupa	3.923.539	3.133.833
Troškovi reklame	993.767	808.154
Troškovi poreza i doprinosa	153.210	196.342
Troškovi materijala, goriva i energije	334.263	376.411
	5.404.780	4.514.740
Ukupno troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi:	10.939.861	10.162.478

12.3. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	2024. u KM	2023. u KM
Troškovi bruto zarada i naknada zarada	3.277.707	2.974.145
Ostali lični rashodi i naknade	301.969	331.884
Ukupno troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi:	3.579.676	3.306.029

Ostali lični rashodi u 2024. godini u iznosu od 301.969 KM (u 2023. godini u iznosu od 331.884 KM) odnose se najvećim dijelom na troškove seminara u iznosu od 92.926 KM, troškove otpremnina u iznosu od 19.236 KM i troškove prevoza sektora prodaje u iznosu od 45.780 KM.

13. Finansijski prihodi

Finansijski prihodi	2024. u KM	2023. u KM
<i>Prihodi od kamata</i>		
Prihod od kamata po viđenju	14	11
Prihod od kamata na depozite	73.202	111.371
Prihod od kamata na obveznice	7.282.232	6.409.828
Prihod od kamata na kredite	145.752	184.853
Prihodi od kamata na zelenu kartu	7.450	5.261
	7.508.650	6.711.324
<i>Ostali finansijski prihodi</i>		
Amortizacija obveznica	184.658	198.451
Prihodi od ulaganja u obveznice	98.823	243.878
Prihodi od dividendi	775	2.083
	284.256	444.412
Ukupno finansijski prihodi:	7.792.906	7.155.736

14. Finansijski rashodi

Finansijski rashodi	2024. u KM	2023. u KM
Rashodi kamata	23.678	58.381
Rashodi kamata po osnovu lizinga – MSFI 16	33.055	42.120
Rashodi naknada	72.801	89.113
Rashodi ulaganja u obveznice	82.635	214.224
Ostali finansijski rashodi	208.080	228.161
Ukupno finansijski rashodi:	420.249	631.999

15. Porez na dobit

Porez na dobit	2024. u KM	2023. u KM
Dobitak/(gubitak) prije oporezivanja	1.586.402	979.893
Korekcija za poreske svrhe	(7.150.428)	(6.019.107)
Poreska osnovica	(5.564.026)	(5.039.214)
Ukupno tekući porez na dobit (Poreski bilans):	-	-
Tekući porez na dobit (Bilans uspjeha):	-	-

16. Zarada po akciji

Zarada po akciji	2024. u KM	2023. u KM
Dobitak obračunskog perioda	1.586.402	979.893
Prosječan ponderisani broj akcija	13.600	13.600
Ukupno zarada po akciji:	116,65	72,05

17. Nekretnine, postrojenja i oprema

	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	NPO u pripremi	Ukupno
N A B A V N A V R I J E D N O S T I					
<u>Stanje na dan 31.12.2022. godine</u>	457.269	746.486	3.058.990	4.159	4.266.904
Nabavka	1.186.416	1.510.665	156.763	1.007	2.854.851
Prenamjena u investicionu nekretninu po odluci (veza napomena 17.1)	-	(45.024)	-	-	(45.024)
Otpis po Odluci 06/2023	-	-	(189.594)	-	(189.594)
Po Odluci o poklonu	-	-	(10.855)	-	(10.855)
Prodaja i isknjižavanje	(328.650)	-	(36.176)	-	(364.826)
<u>Stanje na dan 31.12.2023. godine</u>	1.315.035	2.212.127	2.979.128	5.166	6.511.456
Nabavka	-	-	-	319.749	319.749
Prenos sa/na	-	2.072	225.038	(322.748)	(95.637)
Otpis po Odluci	-	-	(71.207)	-	(71.207)
Prodaja i isknjižavanje	-	(18.192)	(60.490)	-	(78.682)
<u>Stanje na dan 31.12.2024. godine</u>	1.315.035	2.196.007	3.072.469	2.167	6.585.679
I S P R A V K A V R I J E D N O S T I					
<u>Stanje na dan 31.12.2022. godine</u>	283.146	330.346	2.123.029	-	2.736.521
Amortizacija	-	26.290	256.645	-	282.935
Otpis po Odluci 06/2023	-	-	(189.594)	-	(189.594)
Prenamjena u investicionu nekretninu po odluci	-	(5.717)	-	-	(5.717)
Prodaja/ isknjižavanje obezvređenja	(241.010)	-	(36.183)	-	(277.193)
<u>Stanje na dan 31.12.2023. godine</u>	42.136	350.919	2.153.897	-	2.546.952
Amortizacija	-	27.715	253.449	-	281.164
Otpis po Odluci	-	-	(71.207)	-	(71.207)
Prodaja/ isknjižavanje obezvređenja	-	(2.365)	(60.490)	-	(62.855)
<u>Stanje na dan 31.12.2024. godine</u>	42.136	376.269	2.275.649	-	2.694.055
S A D A Š N J A V R I J E D N O S T					
<u>Stanje na dan 31.12.2024. godine</u>	1.272.899	1.819.738	796.820	2.167	3.891.624
<u>Stanje na dan 31.12.2023. godine</u>	1.272.899	1.861.208	825.231	5.166	3.964.504

U skladu sa zakonskom regulativom, Društvo je provelo procjenu obezvređenja imovine koju koristi. Procjenom na dan 31. decembar 2024. godine konstatovano je da nema obezvređenja.

17.1. Investicione nekretnine

	Investicione nekretnine	Ukupno investicione nekretnine
NABAVNA VRIJEDNOST		
Stanje na dan 31.12.2022. godine	4.507.104	4.507.104
Nabavka	3.328.898	3.328.898
Prenamjena po Odluci	45.025	45.025
Otpis i prodaja	(533.745)	(533.745)
Stanje na dan 31.12.2023. godine	7.347.282	7.347.282
Nabavka	-	-
Prenos	57.882	57.882
Otpis i prodaja	-	-
Stanje na dan 31.12.2024. godine	7.405.164	7.405.164
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI		
Stanje na dan 31.12.2022. godine	737.082	737.082
Amortizacija	68.515	68.515
Prenamjena po Odluci	5.717	5.717
Otpis i prodaja	(350.012)	(350.012)
Stanje na dan 31.12.2023. godine	461.302	461.302
Amortizacija	72.531	72.531
Prenamjena po Odluci	-	-
Otpis i prodaja	-	-
Stanje na dan 31.12.2024. godine	533.833	533.833
SADAŠNJA VRIJEDNOST		
Stanje na dan 31.12.2024. godine	6.871.330	6.871.330
Stanje na dan 31.12.2023. godine	6.885.980	6.885.980

Na dan 31. decembra 2024. godini, na osnovu mišljenja ovlaštenog procjenjivača, utvrđena je tržišna vrijednost investicionih nekretnina u iznosu 7.688.698 KM

17.2. Imovina sa pravom korištenja

	Imovina sa pravom korištenja	Ukupno imovina sa pravom korištenja
NABAVNA VRIJEDNOST		
Stanje na dan 31.12.2022. godine	1.775.112	1.775.112
Isknjižavanje/smanjenje	(311.244)	(311.244)
Nabavka/povećanje	87.943	87.943
Isknjižavanje	(484.246)	(484.246)
Stanje na dan 31.12.2023. godine	1.067.565	1.067.565
Isknjižavanje/smanjenje	-	-
Nabavka/povećanje	5.607	5.607
Isknjižavanje	-	-
Stanje na dan 31.12.2024. godine	1.073.172	1.073.172
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI		
Stanje na dan 31.12.2022. godine	564.863	564.863
Isknjižavanje/ smanjenje	(311.244)	(311.244)
Amortizacija	165.804	165.804
Isknjižavanje	(156.472)	(156.472)
Stanje na dan 31.12.2023. godine	262.950	262.950
Isknjižavanje/ smanjenje	-	-
Amortizacija	155.525	155.525
Isknjižavanje	-	-
Stanje na dan 31.12.2024. godine	418.475	418.475
SADAŠNJA VRIJEDNOST		
Stanje na dan 31.12.2024. godine	654.697	654.697
Stanje na dan 31.12.2023. godine	804.615	804.615

18. Dugoročni finansijski plasmani

Dugoročni finansijski plasmani	31.12.2024. u KM	31.12.2023. u KM
Dugoročni finansijski plasmani u zemlji		
- Dugoročni depoziti	3.000.000	3.000.000
- Dugoročni krediti	2.518.913	3.333.268
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	181.389.787	160.625.357
Ostali dugoročni finansijski plasmani (Biro Zelene Karte)	675.373	675.373
Ukupno	187.584.073	167.633.998

<i>Dugoročni finansijski plasmani koji dospijevaju u periodu do 12 mjeseci</i>		
1) Dio dugoročnih depozita koji dospijevaju u periodu od 12 mjeseci		
- MF banka a.d. Banja Luka	(2.000.000)	(1.000.000)
Ukupno 1)	(2.000.000)	(1.000.000)
2) Dio dugoročnih kredita koji dospijevaju u periodu od 12 mjeseci		
- GFG Finanz d.o.o. Banja Luka	(830.700)	(790.553)
- 3D Izvor d.o.o. Srbac	(24.895)	(23.801)
Ukupno 2)	(855.595)	(814.354)
Ukupno 1) i 2)	2.855.595	(1.814.354)
Ukupno dugoročni finansijski plasmani:	184.728.478	165.819.644

Dugoročni finansijski plasmani u zemlji na dan 31. decembra 2024. godine iznose 5.518.913 KM (na dan 31. decembra 2023. godine iznose 6.333.268 KM). Pregled istih je u nastavku:

Dugoročni finansijski plasmani u zemlji	31.12.2024. u KM	31.12.2023. u KM
<i>Dugoročni krediti</i>		
GFG Finanz d.o.o. Banja Luka	2.397.528	3.188.082
3D Izvor d.o.o. Srbac	121.385	145.186
	2.518.913	3.333.268
<i>Dugoročni depoziti</i>		
MF Banka a.d. Banja Luka	3.000.000	3.000.000
	3.000.000	3.000.000
Ukupno dugoročni finansijski plasmani u zemlji:	5.518.913	6.333.268

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju na dan 31. decembra 2024. godine iznose 181.389.787 KM (na dan 31. decembra 2023. godine iznose 160.625.357 KM). Pregled je u narednoj tabeli:

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	31.12.2024. u KM	31.12.2023. u KM
Akcije	23.081	24.554
Obveznice	181.366.706	160.600.803
Ukupno finansijska sredstva raspoloživa za prodaju:	181.389.787	160.625.357

19. Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci

Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci	31.12.2024. u KM	31.12.2023. u KM
Potraživanja po osnovu:		
- premije životnih osiguranja	661.751	632.151
- premije neživotnih osiguranja	499.168	505.357
- potraživanja po osnovu depozitne premije osiguranja, saosiguranja i reosiguranja	15.698	29.760
	1.176.617	1.167.268
- ispravka vrijednosti potraživanja po osnovu premije životnih osiguranja	(39.946)	(36.944)
- ispravka vrijednosti potraživanja po osnovu premije neživotnih osiguranja	(161.789)	(166.896)
	(201.735)	(203.840)
Ukupno potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci:	974.882	963.428

Pregled kretanja na ispravci potraživanja po osnovu premije i ostalih potraživanja

Kretanje na ispravci vrijednosti premije neživotnih osiguranja	
Stanje na dan 31.12.2022. godine	321.005
Povećanje ispravke potraživanja	-
Naplaćena potraživanja	(8.822)
Otpisi potraživanja	(145.287)
Stanje na dan 31.12.2023. godine	166.896
Povećanje ispravke potraživanja	15.117
Naplaćena potraživanja	-
Otpisi potraživanja	(20.224)
Stanje na dan 31.12.2024. godine	161.789

Kretanje na ispravci vrijednosti premije životnih osiguranja	
Stanje na dan 31.12.2022. godine	29.913
Povećanje ispravke potraživanja	7.031
Naplaćena potraživanja	-
Otpisi potraživanja	-
Stanje na dan 31.12.2023. godine	36.944
Povećanje ispravke potraživanja	3.002
Naplaćena potraživanja	-
Otpisi potraživanja	-
Stanje na dan 31.12.2024. godine	39.946

Starosna struktura potraživanja

31. decembar 2024. godina

Vrsta potraživanja	Nedospjela potraživanja	Do 90 dana	Od 91-18	Od 181-270	Preko 271 dana	Ukupno bruto	Ukupna ispravka	Ukupno neto
Potraživanja po osnovu premije životnih osiguranja		651.750	1.948	2.363	5.690	661.751	39.946	621.804
Potraživanja po osnovu premije neživotnih osiguranja	245.055	95.537	16.497	9.777	147.999	514.866	161.789	353.077
Potraživanja po osnovu depozitne premije								
31. decembar 2024.	245.055	747.287	18.445	12.140	153.689	1.176.617	201.735	974.882

31. decembar 2023. godina

Vrsta potraživanja	Nedospjela potraživanja	Do 90 dana	Od 91-18	Od 181-270	Preko 271 dana	Ukupno bruto	Ukupna ispravka	Ukupno neto
Potraživanja po osnovu premije životnih osiguranja	-	623.381	2.499	2.242	4.029	632.151	36.944	595.207
Potraživanja po osnovu premije neživotnih osiguranja	250.498	84.679	8.958	1.600	159.623	505.357	166.896	338.461
Potraživanja po osnovu depozitne premije	29.760	-	-	-	-	29.760	-	29.760
31. decembar 2023.	280.258	708.060	11.457	3.842	163.652	1.167.268	203.840	963.428

20. Potraživanja iz specifičnih poslova i druga potraživanja

Potraživanja iz specifičnih poslova i druga potraživanja	31.12.2024. u KM	31.12.2023. u KM
Regresna potraživanja	301.574	259.158
Potraživanja za uslužno plaćene štete	30.478	29.156
Sumnjiva potraživanja	30.993	72.825
Ostala potraživanja	90.158	665.065
	453.203	1.026.204
Ispravka vrijednosti regresnih potraživanja	(147.807)	(137.936)
Ispravka vrijednosti potraživanja za uslužno plaćene štete	(1.101)	(450)
Ispravka vrijednosti sumnjivih potraživanja	(30.993)	(72.825)
Ispravka vrijednosti ostalih potraživanja	(6.412)	(8.290)
	(186.313)	(219.501)
Ukupno potraživanja iz specifičnih poslova i druga potraživanja:	266.890	806.703

21. Kratkoročni finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani	31.12.2024. u KM	31.12.2023. u KM
Dio dugoročnih depozita koji dospijevaju u periodu od 12 mjeseci (napomena 18)	2.000.000	1.000.000
Dio dugoročnih kredita koji dospijevaju u periodu od 12 mjeseci (napomena 18)	855.595	814.354
Ukupno kratkoročni finansijski plasmani:	2.855.595	1.814.354

22. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovina i gotovinski ekvivalenti	31.12.2024. u KM	31.12.2023. u KM
Poslovni račun - domaća valuta	3.369.726	3.509.201
Poslovni račun - strana valuta	79.281	63.249
Blagajna - domaća valuta	538	877
Ukupno gotovina i gotovinski ekvivalenti:	3.449.545	3.573.327

23. Aktivna vremenska razgraničenja

Aktivna vremenska razgraničenja	31.12.2024. u KM	31.12.2023. u KM
<i>Unaprijed obračunate ugovorene kamate i zakupnine</i>		
Pripadajuće kamate – obveznice	3.871.641	3.520.409
Pripadajuće kamate – depoziti		23.365
Pripadajuće kamate – krediti	6.135	8.034
	3.877.776	3.551.808
Prenosna premija – reosiguranje	628.147	635.445
Rezervisanje za štete – reosiguranje	442.898	612.158
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	10.504	9.730
	1.081.549	1.257.333
Razgraničeni troškovi pribave	1.309.248	1.207.723
Ukupna aktivna vremenska razgraničenja:	6.268.573	6.016.864

24. Kapital

Kapital	31.12.2024. u KM	31.12.2023. u KM
Osnovni kapital	13.600.000	13.600.000
Zakonske rezerve	970.055	918.737
Nerealizovani dobici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	8.168.174	2.589.831
Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	(297.637)	(2.368.169)
Neraspoređeni dobitak	10.247.104	9.528.020
Ukupno kapital:	32.687.696	24.268.419

Osnovni kapital iskazan na dan 31. decembra 2024. godine u iznosu od 13.600.000 KM (na dan 31. decembra 2022. godine isti iznos) i jedini akcionar Društva je Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz, Austria.

25. Dugoročna rezervisanja

Dugoročna rezervisanja	31.12.2024. u KM	31.12.2023. u KM
Matematička rezerva životnih osiguranja	141.242.728	131.139.672
Rezervisanja za učešće u dobitku	9.536.821	9.132.080
Rezervisanje – udio u dobiti	1.705.248	1.557.906
	152.484.797	141.829.658
Rezervisanja za naknade i beneficije zaposlenih	216.776	199.552
Ukupno dugoročna rezervisanja:	152.701.573	142.029.210

Kretanje na matematičkoj rezervi i rezervisanjima u dobiti i udio u dobiti je u nastavku:

	Matematička rezerva	Rezerva za učešće u dobiti i rezervisanja za udio u dobiti	Ukupno
Stanje na dan 31.12.2022. godine	122.668.756	10.372.799	133.041.555
Povećanje (veza napomena 9)	8.399.303	310.218	8.709.521
Prenos polisa iz Austrije	71.613	6.969	78.582
Stanje na dan 31.12.2023. godine	131.139.672	10.689.986	141.829.658
Povećanje (veza napomena 9)	9.987.235	543.143	10.530.378
Prenos polisa iz Austrije	115.822	8.940	124.762
Stanje na dan 31.12.2024. godine	141.242.729	11.242.069	152.484.797

26. Dugoročne obaveze po finansijskom lizingu

Dugoročne obaveze po finansijskom lizingu	31.12.2024. u KM	31.12.2023. u KM
Obaveze po osnovu lizinga	691.046	833.241
Ukupno dugoročne obaveze po finansijskom lizingu:	691.046	833.241

Obaveze po osnovu lizinga na dan 31. decembra 2024. godine u iznosu od 691.046 KM (na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 833.241 KM) odnose se na Ugovore o dugoročnom zakupu koji su knjiženi u skladu sa standardom MSFI 16 - Najmovi.

27. Druge obaveze iz poslovanja

Druge obaveze iz poslovanja	31.12.2024. u KM	31.12.2023. u KM
Primljeni avansi, depoziti i kaucije	2.756.566	2.553.286
Obaveze prema dobavljačima	85.697	74.622
Obaveze prema fizičkim licima po ugovoru	9.149	11.741
Obaveze prema povezanim pravnim licima (<i>veza napomena 30</i>)	99.659	103.938
Obaveze za članarine i doprinose komorama i udruženjima	-	6.705
Ostale obaveze	257	247
Ukupno druge obaveze iz poslovanja:	2.951.328	2.750.539

28. Pasivna vremenska razgraničenja

Pasivna vremenska razgraničenja	31.12.2024. u KM	31.12.2023. u KM
Prenosne premije životnih osiguranja	7.500.888	7.409.809
Prenosne premije neživotnih osiguranja	7.297.795	6.780.263
Ukupno prenosne premije	14.798.683	14.190.072
Rezervisane štete životnih osiguranja	1.049.549	1.118.277
Rezervisane štete neživotnih osiguranja	4.613.371	4.916.318
Ukupno rezervisanja za štete	5.662.920	6.034.595
Druga pasivna vremenska razgraničenja	70.808	80.843
Ukupno pasivna vremenska razgraničenja:	20.532.411	20.305.510

Kretanja na prenosnoj premiji životnog osiguranja su u nastavku:

	Bruto	Reosiguranje	Neto
Stanje na dan 31.12.2020/01.01.2021. godine	6.907.389	(468.088)	6.439.301
Neto promjena u rezervisanjima	229.557	(18.062)	211.495
Stanje na dan 31.12.2021. godine	7.136.946	(486.151)	6.650.796
Neto promjena u rezervisanjima	128.991	(5.085)	123.906
Stanje na dan 31.12.2022. godine	7.265.937	(491.236)	6.774.701
Neto promjena u rezervisanjima	143.872	(9.026)	134.846
Stanje na dan 31.12.2023. godine	7.409.809	(500.262)	6.909.547
Neto promjena u rezervisanjima	91.080	(5.568)	85.512
Stanje na dan 31.12.2024. godine	7.500.888	(505.830)	6.995.058

Kretanja na prenosnoj premiji neživotnog osiguranja su u nastavku:

	Bruto	Reosiguranje	Neto
Stanje na dan 31.12.2020/01.01.2021. godine	5.304.944	(87.826)	5.217.118
Povećanje rezervisanja	113.409	(45.255)	68.154
Smanjenje po osnovu isplata	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2021. godine	5.418.353	(133.081)	5.285.272
Povećanje rezervisanja	307.411	-	307.411
Smanjenje po osnovu isplata	-	22.870	22.870
Stanje na dan 31.12.2022. godine	5.725.764	(110.212)	5.615.552
Povećanje rezervisanja	1.054.499	(24.971)	1.029.528
Smanjenje po osnovu isplata	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2023. godine	6.780.263	(135.183)	6.645.080
Povećanje rezervisanja	517.532	12.866	530.398
Smanjenje po osnovu isplata	-	-	-
Stanje na dan 31.12.2024. godine	7.297.795	122.317	7.420.112

Rezervisane štete životnih osiguranja**1. Kretanje rezervi za prijavljene, a neisplaćene štete – životno osiguranje**

	2024	2023
Stanje na dan 01. Januar	786.174	1.077.254
Povećanje rezervisanja	117	-
Smanjenje rezervisanja	(243.647)	(291.080)
Stanje na dan 31. decembar	542.644	786.174

2. Kretanje rezervi za nastale, a neprijavljene štete – životno osiguranje

	2024	2023
Stanje na dan 01. januar	332.103	279.621
Povećanje rezervisanja	174.802	52.482
Smanjenje rezervisanja	-	-
Stanje na dan 31. decembar	506.905	332.103
Ukupno rezervisanja za štete – životno osiguranje (1+2)	1.049.549	1.118.277

Rezervisane štete neživotnih osiguranja**3. Kretanje rezervi za prijavljene, a neisplaćene štete – Neživotno osiguranje**

	2024	2023
Stanje na dan 01. januar	3.767.617	6.272.124
Povećanje rezervisanja	29.399	-
Smanjenje rezervisanja	(378.582)	(2.504.507)
Stanje na dan 31. decembar	3.418.433	3.767.617

4. Kretanje rezervi za nastale, a neprijavljene štete - Neživotno osiguranje

	2024	2023
Stanje na dan 01. januar	1.148.702	925.315
Povećanje rezervisanja	46.236	223.387
Smanjenje rezervisanja	-	-
Stanje na dan 31. decembar	1.194.938	1.148.702
Ukupno rezervisanja za štete – neživotno osiguranje (3+4)	4.613.371	4.916.319

29. Vanbilansna evidencija

Vanbilansna evidencija	31.12.2024. u KM	31.12.2023. u KM
Data jemstva i garancije	19.913	16.674
Dugoročni plasmani	9.164.430	9.164.430
Ukupno vanbilansna evidencija:	9.184.343	9.181.104

Nakon sprovođenja statusne promjene - spajanje uz pripajanje Grawe osiguranje je preuzelo od Atos osiguranja a.d. Bijeljina kao početno stanje i dugoročne plasmane i potraživanja od povezanih lica Atos osiguranja. Potraživanja su vođena u aktivi Atos osiguranja i u cjelosti su ispravljena prije spajanja uz pripajanje sa Grawe osiguranjem. S obzirom da su u pitanju pravna lica koja su u stečaju, a stečajni postupak još nije završen i postoji velika neizvjesnost oko naplate istih. Grawe osiguranje je donijelo odluku da se potraživanja, koja iznose 9.164.430 KM evidentiraju vanbilansno dok se ne steknu uslovi za potpuno brisanje iz evidencija Grawe osiguranja:

U nastavku je pregled potraživanja evidentiranih u vanbilansnoj evidenciji:

1. Dugoročni plasmani povezanim licima (zajam Bobar) u iznosu od 537.119 KM,
2. Dugoročni plasmani ostalim pravnim licima (Bobar Inženjering) u iznosu od 319.622 KM,
3. Depozit skinut od osiguranja za kredit Bobar u iznosu od 2.966.323 KM,
4. Zajmovi dati povezanim licima u iznosu od 1.106.935 KM,
5. Regresi Bobar Autosemberija i Bobar Group u iznosu od 3.797.040 KM,
6. Bobar Autosemberija u iznosu od 388.891 KM,
7. Bobar Ana kartica, u iznosu od 48.500 KM.

30. Transakcije sa povezanim pravnim licima

U okviru svojih redovnih poslovnih aktivnosti Društvo obavlja transakcije sa povezanim licima:

1. Grawe nekretnine d.o.o. Banja Luka;
2. Grawe osiguranje d.d. Sarajevo;
3. Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz, Austria
4. Grawe Hrvatska d.d.

U toku 2024. i 2023. godine obavljene su sljedeće transakcije sa povezanim pravnim licima:

Bilans stanja	31.12.2024. u KM	31.12.2023. u KM
Obaveze prema dobavljačima		
Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz, Austria	99.659	103.938
Neto potraživanja/(obaveze):	99.659	103.938

Bilans uspjeha	2024. u KM	2023. u KM
Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi		
Grawe Nekretnine d.o.o. Banja Luka	(50.435)	(50.467)
Grazer Wechselseitige Versicherung AG, Graz, Austria	(426.964)	(523.775)
Grawe Hrvatska d.d.	(29)	-
	(477.429)	(574.242)
		-
Neto rezultat:	(477.429)	(574.242)

31. Upravljanje rizicima osiguranja

Društvo zaključuje aktivne ugovore o osiguranju kojima se rizik od osiguranja prenosi sa klijenta na Društvo, kao i pasivne ugovore o reosiguranju kojima se rizik osiguranja prenosi sa Društva na reosiguravaoce.

Po svojoj prirodi svaki pojedinačan rizik osiguranja je slučajan i nepredvidiv. Kod pružanja jedne ili više vrsta osiguranja, osnovni rizik proizilazi iz činjenice da ukupna šteta i naknada šteta plaćene po ugovoru pređu iznos premije ili preuzetih obaveza po pojedinom riziku, zbog učestalosti ili veličine šteta. Upravljanje rizikom osiguranja ima za cilj da omogući Društvu ostvarenje dobiti na način da se ne ugroze osnovni interesi osiguranika, korisnika osiguranja i drugih povjerilaca, kao ni stabilnost poslovanja. Društvo neprekidno prati sopstvenu izloženost riziku osiguranja, što obuhvata prepoznavanje, procjenjivanje i mjerenje rizika, te na osnovu toga donošenje odgovarajućih odluka i preduzimanje konkretnih aktivnosti.

32. Upravljanje finansijskim rizicima

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

Zbog specifičnosti poslovanja, veličine sistema i nedostatka sredstava za uvođenje potpune informatizacije, upravljanje finansijskim rizicima se prati na nivou Društva. Praćenje finansijskih rizika povezanih sa poslovanjem Društva i upravljanje istim odvija se putem internih izvještaja po osnovu kojih se vrši identifikacija rizika, utvrđuje stepen i veličina rizika. Iako se svi rizici ne mogu u potpunosti eliminisati, većina se može unaprijed predvidjeti i minimizirati

Finansijski instrumenti

	31.12.2024. u KM	31.12.2023. u KM
Finansijska sredstva		
Dugoročni finansijski plasmani	184.728.478	165.819.644
Potraživanja i dati avansi	1.590.559	2.021.126
Kratkoročni finansijski plasmani	2.855.595	1.814.354
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	3.449.545	3.573.327
Potraživanja za nefakturisani prihod	9.293	9.515
Finansijske obaveze		
Obaveze za premiju reosiguranja i saosiguranja	145.898	159.121
Obaveze prema dobavljačima	185.356	178.560

Rizici koji potiču od finansijskih instrumenata obuhvataju:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik koji se sastoji od tri vrste rizika: deviznog rizika, kamatnog rizika i rizika promjene cijene finansijskog instrumenta i
- rizik likvidnosti.

Kreditni rizik

Izloženost kreditnom riziku posebno se objelodanjuje za sljedeće kategorije finansijskih sredstva, odnosno finansijske imovine:

- dugoročni finansijski plasmani,
- kratkoročni finansijski plasmani i
- potraživanja.

Postoji značajna razlika u stepenu izloženosti Društva kreditnom riziku u zavisnosti od toga o kojoj se kategoriji finansijskog instrumenta radi. Kreditnom riziku su najviše izložena potraživanja od osiguranika po osnovu fakturisane premije osiguranja. Ovo je prije svega, posljedica izražene nelikvidnosti u privredi, kao i prisutne prakse da osiguranici obaveze po osnovu premije osiguranja ne tretiraju kao prioritetne i svrstavaju ih iza obaveza po osnovu poreza, zarada i obaveza prema bankama i dobavljačima.

U procesu upravljanja kreditnim rizikom, Društvo upravlja rizicima koji proizilaze iz uložених sredstava u hartije od vrijednosti kojima se trguje i rizikom boniteta osiguranika, interno kategorisanih u segment velikih klijenata i ostalim rizicima koji stoje u vezi sa naplatom potraživanja.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku je prikazana u sljedećoj tabeli:

Finansijska imovina	Bruto iznos	Ispravka vrijednosti	Neto iznos na 31.12.2024. u KM	Neto iznos na 31.12.2023. u KM
Dugoročni finansijski plasmani	184.728.478	-	184.728.478	165.819.644
Potraživanja i dati avansi	1.979.916	389.357	1.590.559	2.021.125
Kratkoročni finansijski plasmani	2.855.595	-	2.855.595	1.814.354
Ukupno:	189.563.989	389.357	189.174.632	169.655.123

Izloženost kreditnom riziku, u pogledu potraživanja, prikazana je i na osnovu starosne strukture potraživanja na dan 31. decembar 2024. i 2023. godine, koja je data u sljedećoj tabeli:

Starosna struktura potraživanja	31.12.2024. u KM	31.12.2023. u KM
Nedospjelo	739.914	1.250.237
Kašnjenje od 0-90 dana	856.075	772.970
Kašnjenje od 91-180 dana	37.062	40.905
Kašnjenje od 181-270 dana	19.153	11.771
Kašnjenje preko 271 dana	327.712	368.929
Ukupno	1.979.916	2.444.812
<i>Ispravka vrijednosti potraživanja za premiju i ostalih potraživanja</i>	<i>(289.358)</i>	<i>(423.687)</i>
Neto iznos potraživanja	1.590.559	2.021.125

Devizni rizik

Pod deviznim rizikom podrazumeva se vjerovatnoća nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usljed promjene vrijednosti deviznih kurseva. Deviznom riziku su izložene sve pozicije aktive i pasive u devizama, kao i potraživanja i obaveze indeksirane stranom valutom.

Društvo upravlja deviznim kursom u cilju ograničavanja mogućih gubitaka zbog promjena kursa stranih valuta i održavanja rizika na nivou koji je prihvatljiv iz ugla rezultata poslovanja, adekvatnosti kapitala i zahtjeva za očuvanjem likvidnosti.

Izloženost Društva deviznom riziku na dan 31. decembar 2024. godine je data u narednoj tabeli:

	EUR	BAM	Ukupno
Dugoročni finansijski plasmani	47.075.351	139.653.126	186.728.477
Potraživanja i dati avansi	-	1.590.558	1.590.558
Kratkoročni finansijski plasmani	-	2.855.596	2.855.596
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	79.281	3.370.264	3.449.545
Potraživanja za nefakturisani prihod AVR	-	9.293	9.293
Ukupno imovina	47.154.632	147.478.837	194.633.469
Obaveze za premije i štete	-	145.898	145.898
Obaveze prema dobavljačima	99.659	85.697	185.356
Unaprijed obračunati troškovi	-	20.532.412	20.532.412
Ukupno obaveze	99.659	20.764.007	20.764.007
Neto devizna pozicija na dan 31.12.2024. godine	47.054.973	126.714.830	173.869.462

Izloženost Društva deviznom riziku na dan 31. decembar 2023. godine je data u narednoj tabeli:

	EUR	BAM	Ukupno
Dugoročni finansijski plasmani	42.073.443	123.746.201	165.819.644
Potraživanja i dati avansi	-	2.021.125	2.021.125
Kratkoročni finansijski plasmani	-	1.814.354	1.814.354
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	-	3.573.327	3.573.327
Potraživanja za nefakturisani prihod AVR	-	9.515	9.515
Ukupno imovina	42.073.443	131.164.522	173.237.965
Obaveze za premije i štete	-	159.121	159.121
Obaveze prema dobavljačima	103.938	74.622	178.560
Unaprijed obračunati troškovi	-	20.305.510	20.305.510
Ukupno obaveze	103.938	20.539.253	20.643.191
Neto devizna pozicija na dan 31.12.2023. godine	41.969.505	110.625.269	152.594.774

Društvo nije značajno izloženo deviznom riziku.

Kamatni rizik

U procesu identifikovanja kamatnog rizika Društvo prati transakcije kojima se vrši deponovanje i ulaganje kratkoročnih izvora, prije svega tehničkih rezervi u dugoročne oblike imovine, kao i dugoročnih izvora u kratkoročne oblike imovine, konstantno imajući u fokusu horizontalnu i vertikalnu usklađenost aktive i pasive.

Izloženost kamatnom riziku je data u odnosu na kamatne stope po kojima Društvo plasira sredstva i kamatne stope po kojima su uzete finansijske obaveze u skladu sa podacima prezentovanim u narednoj tabeli:

2024. godina

Finansijska imovina	Raspon kamatnih stopa (na godišnjem nivou)	
Dugoročni finansijski plasmani	1.5%-6%	državne HOV i ostalo
Kratkoročni finansijski plasmani	2.6%-3.5%	oročeni depoziti

2023. godina

Finansijska imovina	Raspon kamatnih stopa (na godišnjem nivou)	
Dugoročni finansijski plasmani	1.5%-6%	državne HOV i ostalo
Kratkoročni finansijski plasmani	1.9%-2.6%	oročeni depoziti

Društvo prati promjene kamatnih stopa na finansijskom tržištu i u skladu sa promjenama preduzima aktivnosti ulaganja u plasmane koji nose manji kamatni rizik. Kako bi se umanjili efekti promjenljivosti tržišnih kamatnih stopa na zarađivačku poziciju portfolija, Društvo je značajan iznos sredstava investiralo u državne hartije od vrijednosti.

Rizik promjene cijene finansijskog instrumenta

Rizik promjene cijene finansijskog instrumenta je rizik fluktuacije tržišnih cijena vlasničkih i dužničkih hartija od vrijednosti koji utiče na promjenu njihove fer vrijednosti. Najveći dio finansijskih sredstava odnosi se na državne HoV i u nešto manjem procentu na akcije pravnih lica koje su podložne riziku promjene cijena. Kako bi se umanjio uticaj rizika promjene cijena HOV, dio slobodnih sredstava Društvo je u toku 2023. i 2024. godine investirao u najkvalitetnije državne obveznice.

Knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava i obaveza na kraju posmatranog perioda data je u sljedećem pregledu:

	31.12.2024. u KM	31.12.2023. u KM
Finansijska sredstva		
<i>Nekamatnosna</i>		
Dugoročni finansijski plasmani	-	-
Potraživanja i dati avansi	1.590.559	2.021.125
Kratkoročni finansijski plasmani		-
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	3.449.545	3.573.327
Potraživanja za nefakturisani prihod AVR	9.293	9.515
<i>Fiksna kamatna stopa</i>		
Dugoročni finansijski plasmani	184.728.478	165.819.644
Kratkoročni finansijski plasmani	2.855.595	1.814.354
Finansijske obaveze		
<i>Nekamatnosne</i>		
Obaveze po osnovu šteta		-
Obaveze za premiju	145.898	159.121
Obaveze prema dobavljačima	185.356	178.560
Ostale kratkoročne obaveze	683.462	642.246

Rizik likvidnosti

Društvo upravlja rizikom likvidnosti održavajući odgovarajuće novčane rezerve kontinuiranim praćenjem planiranog i stvarnog novčanog toka, kao i održavanjem adekvatnog odnosa dospijea finansijskih sredstava i obaveza.

Održavanje likvidnosti Društva u toku 2024. godine nije bilo ugroženo jer je Društvo konstantno imalo dovoljno likvidnih sredstava.

Sljedeće tabele prikazuju detalje preostalih ugovorenih dospijea finansijskih sredstava. Prikazani iznosi zasnovani su na nediskontovanim tokovima gotovine nastalim na osnovu finansijskih sredstava, na osnovu najranijeg datuma na koji će Društvo biti u mogućnosti da naplati potraživanja.

Dospijea finansijskih sredstava, na dan 31. decembar 2024. godine

	Manje od mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Ukupno
Nekamatonosna	3.449.545	-	-	-	3.449.545
Fiksna kamatna stopa	-	-	14.694.058	157.470.688	172.164.746

Dospijea finansijskih sredstava, na dan 31. decembar 2023. godine

	Manje od mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Ukupno
Nekamatonosna	3.573.327	-	-	-	3.573.327
Fiksna kamatna stopa	-	-	46.175.405	78.134.336	124.309.741

Dospijea finansijskih obaveza, na dan 31. decembar 2024. godine

	Manje od mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Ukupno
Nekamatonosne	1.014.716	-	-	-	1.014.716

Dospijea finansijskih obaveza, na dan 31. decembar 2023. godine

	Manje od mjesec dana	Od 1 do 3 mjeseca	Od 3 mjeseca do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Ukupno
Nekamatonosne	972.927	-	-	-	972.927

Fer vrijednost finansijskih instrumenata na dan 31. decembar 2024. godine i 2023. godine:

	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost
	31.12.2024.		31.12.2023.	
Finansijska sredstva				
Dugoročni finansijski plasmani	184.728.478	184.728.478	165.819.644	165.819.644
Potraživanja i dati avansi	1.590.559	1.590.559	2.021.125	2.021.125
Kratkoročni finansijski plasmani	2.855.595	2.855.595	1.814.354	1.814.354
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	3.449.545	3.449.545	3.573.327	3.573.327
Potraživanja za nefakturisani prihod AVR	9.293	9.293	9.515	9.515
Finansijske obaveze				
Obaveze po osnovu šteta			-	-
Obaveze za premiju	145.898	145.898	159.121	159.121
Obaveze prema dobavljačima	185.356	185.356	178.560	178.560
Ostale kratkoročne obaveze	683.462	683.462	642.246	642.246

Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza određuje se na sljedeći način:

- Nivo 1 odmjeravanja fer vrijednosti proizlazi iz kotirane tržišne vrijednosti (neorigovane) na aktivnim tržištima za identičnu imovinu i obaveze.
- Nivo 2 odmjeravanja fer vrijednosti proizlazi iz ulaznih parametara, različitih od kotirane tržišne vrijednosti obuhvaćene Nivoom 1, a koje su vidljive iz sredstava ili obaveza, direktno (na primjer, cijena) ili indirektno (na primjer, proisteklo iz cijene).
- Nivo 3 odmjeravanja fer vrijednosti proizlazi iz tehnika procjenjivanja koje uključuju ulazne parametre za finansijska sredstva ili obaveze, a koji predstavljaju podatke koji se ne mogu naći na tržištu (neistraženi ulazni parametri).

Naredna tabela predstavlja analizu finansijskih instrumenata koji su vrednovani nakon početnog priznavanja po fer vrijednosti, grupisanih u nivoe od 1 do 3, u zavisnosti od stepena mogućnosti procjene fer vrijednosti.

2024	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno u KM
Finansijska sredstva				
Dugoročni finansijski plasmani	184.728.478	-	-	184.728.478
Potraživanja i dati avansi	-	1.590.559	-	1.590.559
Kratkoročni finansijski plasmani	2.855.595	-	-	2.855.595
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	3.449.545	-	-	3.449.545
Potraživanja za nefakturisani prihod AVR	-	9.293	-	9.293

Tokom godine nije bilo stavki koji bi po hijerarhiji mjera fer vrijednosti bile reklasifikovane iz jednog nivoa u drugi.

33. Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2024. godine, protiv Društva se vodi 127 sudskih sporova sa ukupnom vrijednošću od 1.467.888 KM. Po navedenim sudskim sporovima izvršena su rezervisanja u okviru rezervi za štete i matematičke rezerve. Društvo redovno vrši analizu sudskih sporova i iznosa rezervisanja u okviru njih.

34. Poreski propisi

Poreski sistem Bosne i Hercegovine je u procesu kontinuirane revizije i izmjena. Međutim, još uvijek postoje različita tumačenja poreskih propisa. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima.

Poreski propisi RS obuhvataju propise vezano za cijene transfera između povezanih pravnih lica. Važeći propisi definišu princip jednakih uslova odnosno da se transakcije sa povezanim pravnim licima obavljaju po istim uslovima kao i sa trećim licima, kao i metode utvrđivanja transfernih cijena. Stoga se može očekivati da će poreski organi inicirati detaljnu kontrolu transfernih cijena.

Da bi osigurali da oporeziva dobit i/ili carinska vrijednost uvezene robe ne sadrži materijalno značajne greške zbog efekata transfernih cijena između povezanih pravnih lica Uprava Društva vjeruje da je tumačenje važećih zakona ispravno.

Prema izjavi Društva, u toku 2024. godine nije bilo poreskih kontrola.

35. Mišljenje ovlaštenog aktura

U skladu sa Zakonom o društvima za osiguranje, ovlašteni aktuar je u svom izvještaju izrazio konačno pozitivno mišljenje o finansijskim izvještajima Društva i godišnjem izvještaju o poslovanju Društva za 2024. godinu. Takođe, u svom izvještaju ovlašteni aktuar konstatovao je da su troškovi sprovođenja neživotnog osiguranja veći od režijskog dodatka za 19% odnosno režijski dodatak ne pokriva troškove sprovođenja neživotnih osiguranja.

36. Događaji nakon datuma izvještavanja

Prema Izjavi Uprave do dana objavljivanja ovih finansijskih izvještaja nisu nastali događaji nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtijevali korekciju ili dodatna objelodanjivanja u priloženim finansijskim izvještajima, kako se to zahtijeva odredbama MRS 10 "Događaji nakon dana bilansa".

37. Informacije o segmentima

Segmenti poslovanja predstavljaju komponente Društva koje ostvaruju prihode i rashode, čije poslovne rezultate redovno pregleda rukovodstvo Društva i za koje postoje raspoložive zasebne finansijske informacije.

Rukovodstvo Društva je organizovalo poslovanje sa stanovišta svojih usluga. U tom kontekstu, postoje dva segmenta poslovanja. Shodno tome, na dan 31. decembra 2024. godine Društvo je imalo 2 segmenta o kojima se izvještava: životno osiguranje i neživotno osiguranje.

Računovodstvene politike primijenjene prilikom sastavljanja finansijskih informacija o segmentima o kojima se izvještava su identične računovodstvenim politikama Društva objelodanjenim u napomeni 3 uz finansijske izvještaje.

Informacije o segmentima o kojima se izvještava su date u nastavku teksta. Iznosi za prethodnu godinu su reklasifikovani u skladu sa MSFI 8 „Segmenti poslovanja“.

Prihodi i rezultati segmenata

Bilansne pozicije	Životno	Neživotno	Ukupno
Poslovni prihodi			
Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja, reosiguranja i retrocesija životnih osiguranja	28.028.776	-	28.028.776
Prihodi od premije osiguranja, saosiguranja i reosiguranja neživotnih osiguranja	-	13.831.613	13.831.613
Prihodi po osnovu učešća saosiguranja, reosiguranja i retrocesija u naknadi šteta neživotnih osiguranja	-	162.853	162.853
Prihodi od ukidanja i smanjenja rezervisanja neživotnih osiguranja	-	156.167	156.167
Prihodi od povrata poreskih i drugih dažbina i prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija neživotnih osiguranja	29.939	16.365	46.304
Ostali prihodi po osnovu neživotnog osiguranja	-	590.052	590.052
Ukupno poslovni prihodi	28.058.715	14.757.050	42.815.765
Poslovni rashodi			
Funkcionalni rashodi			
Rashodi za dugoročna rezervisanja i funkcionalne doprinose	(10.958.132)	(282.343)	(11.240.475)
Naknade šteta, ugovorenih iznosa i premija saosiguranja i reosiguranja	(15.977.966)	-	(15.977.966)
Naknade šteta i ostale naknade neživotnih osiguranja	-	(6.351.776)	(6.351.776)
Troškovi sprovođenja osiguranja			
Troškovi amortizacije i rezervisanja	(189.875)	(380.919)	(570.794)
Troškovi materijala, energije, usluga i nematerijalni troškovi	(5.323.400)	(5.616.461)	(10.939.861)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(1.266.298)	(2.313.378)	(3.579.676)
Ukupno poslovni rashodi	(33.715.671)	(14.944.877)	(48.660.548)
POSLOVNI DOBITAK/(GUBITAK)	(5.656.956)	(187.827)	(5.844.783)
Finansijski prihodi	7.286.363	506.543	7.792.906
Finansijski rashodi	(329.243)	(91.006)	(420.249)
Ostali prihodi	39.568	60.700	100.268
Ostali rashodi	(12.827)	(28.913)	(41.740)
Dobitak prije oporezivanja	1.326.905	(259.497)	1.586.402
Porez na dobit	-	-	-
Ukupan neto dobitak perioda	1.326.905	(259.497)	1.586.402

Sredstva i obaveze segmenata

Bilansne pozicije	Životno	Neživotno	Ukupno
Stalna imovina			
Nematerijalna ulaganja	38.823	34.783	73.606
Nekretnine, postrojenja i oprema	2.987.786	903.839	3.891.624
Investicione nekretnine	3.303.647	3.567.683	6.871.330
Imovina sa pravom korištenja	-	654.697	654.697
Dugoročni finansijski plasmani	169.892.591	14.835.887	184.728.478
	176.222.847	19.996.889	196.219.736
Tekuća imovina			
Dati avansi	215.650	133.137	348.787
Potraživanja po osnovu premije, učešća u naknadi šteta i ostali kupci	621.805	353.077	974.882
Potraživanja iz specifičnih odnosa	67.761	199.129	266.890
Kratkoročni finansijski plasmani	2.780.401	75.194	2.855.595
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	1.308.424	2.141.121	3.449.545
Aktivna vremenska razgraničenja	4.405.265	1.863.308	6.268.573
	9.399.306	4.764.966	14.164.272
Poslovna aktiva	185.622.153	24.761.855	210.384.008
Vanbilansna aktiva	-	9.184.344	9.184.344
UKUPNA AKTIVA	185.622.153	33.946.199	219.568.352
Kapital			
Osnovni kapital	6.000.000	7.600.000	13.600.000
Rezerve iz dobitka	478.424	491.631	970.055
Nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	7.504.024	664.150	8.168.174
Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	(233.110)	(64.527)	(297.637)
Neraspoređeni dobitak	7.506.268	2.740.836	10.247.104
	21.255.606	11.432.090	32.687.696
Dugoročna rezervisanja	152.559.545	142.028	152.701.573
Dugoročne obaveze			
Dugoročne obaveze po finansijskom lizingu	-	691.046	691.046
Kratkoročne obaveze			
Obaveze za premiju i specifične obaveze	326.041	50.460	376.501
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	93.925	167.128	261.053
Druge obaveze iz poslovanja	2.642.911	308.417	2.951.328
Obaveze za poreze, doprinose i druge kratkoročne obaveze	129.827	52.573	182.400
Pasivna vremenska razgraničenja	8.614.298	11.918.113	20.532.411
	11.807.002	12.496.691	24.303.693
Poslovna pasiva	185.622.153	24.761.855	210.384.008
Vanbilansna pasiva	-	9.184.344	9.184.344
UKUPNA PASIVA	185.622.153	33.946.199	219.568.352

38. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Društvo je izvršilo usaglašavanje svojih potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31. decembra 2024. i 31. decembra 2023. godine. U postupku usaglašavanja sa poslovnim partnerima, nisu utvrđena materijalno značajna neusaglašena potraživanja i obaveze.

39. Usaglašenost sa propisima Agencije za osiguranje Republike Srpske

Društvo je prema Pravilniku o ulaganju sredstava društava za osiguranje, a koji je propisala Agencija za osiguranje Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, broj 117/20) na dan 31. decembar 2024. godine obezbijedilo iznos ulaganja sredstava za pokriće tehničkih rezervi i minimalnog garantnog fonda za životno i neživotno osiguranje.

Garantni fond i osnovni kapital za životna osiguranja

Bazični kapital, obračunat u skladu sa Pravilnikom o načinu obračuna kapitala i adekvatnosti kapitala društava za osiguranje („Službeni glasnik RS“ broj 89/19), na dan 31. decembar 2024. godine u iznosu od 12.618.965 KM predstavlja vrijednost akcijskog kapitala uvećanog za zakonske rezerve, prenesenu dobit iz ranijih godina nakon isplate dividende i umanjenog za vrijednost nematerijalnih ulaganja, preneseni gubitak iz ranijih godina, gubitak tekuće godine

Raspoloživi kapital sa stanjem na dan 31. decembar 2024. godine u iznosu od 10.889.777 KM predstavlja bazični kapital umanjen za nelikvidna sredstva.

Na dan 31. decembar 2024. godine ostvareni bazični kapital je bio veći od minimalnog garantnog fonda definisanog članom 52. i 53. Zakona o društvima za osiguranje, koji za Društvo iznosi 6.000.000 KM odnosno Društvo ima više bazičnog kapitala za 6.618.965 KM.

	Život na 31.12.2024. u KM	Život na 31.12.2023. u KM
Akcijski kapital	6.000.000	6.000.000
Zakonske rezerve	478.424	427.106
Prenesena neto dobit	6.179.363	6.020.322
Nematerijalna ulaganja	(38.823)	(33.672)
I Bazični kapital	12.618.965	12.413.756
Nelikvidna sredstva	1.729.188	2.472.715
II Raspoloživi kapital	10.889.777	9.941.041
III Garantni fond	6.000.000	6.000.000
Više bazičnog kapitala (I-III)	6.618.965	6.413.756
Više raspoloživog kapitala	3.572.864	3.072.495

Garantni fond i osnovni kapital za neživotna osiguranja

Bazični kapital, obračunat u skladu sa Pravilnikom o načinu obračuna kapitala i adekvatnosti kapitala društava za osiguranje ("Službeni glasnik RS" broj 89/19), na dan 31. decembar 2024. godine u iznosu od 10.538.187 KM vrijednost akcijskog kapitala uvećanog za zakonske rezerve, prenesenu dobit iz ranijih godina nakon isplate dividende i umanjenog za vrijednost nematerijalnih ulaganja, preneseni gubitak iz ranijih godina, gubitak tekuće godine.

Raspoloživi kapital sa stanjem na dan 31. decembar 2024. godine u iznosu od 10.118.274 predstavlja bazični kapital umanjen za nelikvidna sredstva i gubitak perioda.

Na dan 31. decembar 2024. godine ostvareni bazični kapital je bio veći od minimalnog garantnog fonda definisanog članom 52. i 53. Zakona o društvima za osiguranje, koji za Društvo iznosi 7.000.000 KM odnosno Društvo ima više bazičnog kapitala za 3.538.187KM.

	Neživot na 31.12.2024. u KM	Neživot na 31.12.2023. u KM
Akcijski kapital	7.600.000	7.600.000
Emisiona premija	-	-
Zakonske rezerve	491.631	491.631
Prenesena neto dobit	2.481.339	2.527.805
Neto dobit/(gubitak) tekuće godine		(46.466)
Nematerijalna ulaganja	(34.783)	(35.507)
I Bazični kapital	10.538.187	10.537.463
Nelikvidna sredstva	(419.913)	(416.673)
II Raspoloživi kapital	10.118.274	10.120.790
III Garantni fond	7.000.000	7.000.000
Više bazičnog kapitala (I-III)	3.538.187	3.537.463
Više raspoloživog kapitala (II-III)	3.118.274	3.120.790

Odgovorno lice